

LOHJAN KESKUSTAN KÄVELYPAINOTTEISEN ALUEEN PIENTEN JA LYHYELLÄ AIKAVÄLILLÄ TOTEUTETTAVIEN KOHTEIDEN IDEASUUNNITTELU

IDA FASCHING

MARRASKUU 2016

SISÄLTÖ

Sisältö	2
Johdanto	3
1 Oleskelu	5
1.1 Istuimet	5
1.2 Piknik-Paikkoja	13
1.3 Oleskelu: Toteutus	15
2 Kaupunkiympäristöstä nauttiminen – vehreys, esteettisyys	16
2.1 Julkinen tori- ja katu ympäristö	16
2.2 Taskupuistot	19
2.3 Vehreys korttelialueilla	23
2.4 Liikkeenharjoittajat mukaan	24
2.5 Vehreys: Toteutus	27
3 Liikkuminen – Kävely ja Pyöräily	28
3.1 Pääsy keskustaan kävellen tai pyöräillen	28
3.2 Pyöräpysäköinti	31
3.3 Esteettömyys	34
3.4 Liikuminen: Toteutus	35
4 Tapahtumat	36
5 Pilotit – kävelykadun kokeilut	37
5.1 Kokeilu vaihtoehto 1 – Taskupuistot ja pyöräkaista	38
5.2 Kokeilu vaihtoehto 2	41
5.3 Kokeilu vaihtoehto 3 – Minimiversio Laurinkadulla	46
5.4 Kokeilut: toteutusmahdollisuudet	49

JOHDANTO

Lohjan kävelypainotteinen keskusta on yksi Lohjan keskustan osayleiskaavassa määritellyistä pääaiheista ja tärkeimmistä suunnittelun kohteista. Keskustan osayleiskaava on tullut voimaan 14.9.2016.

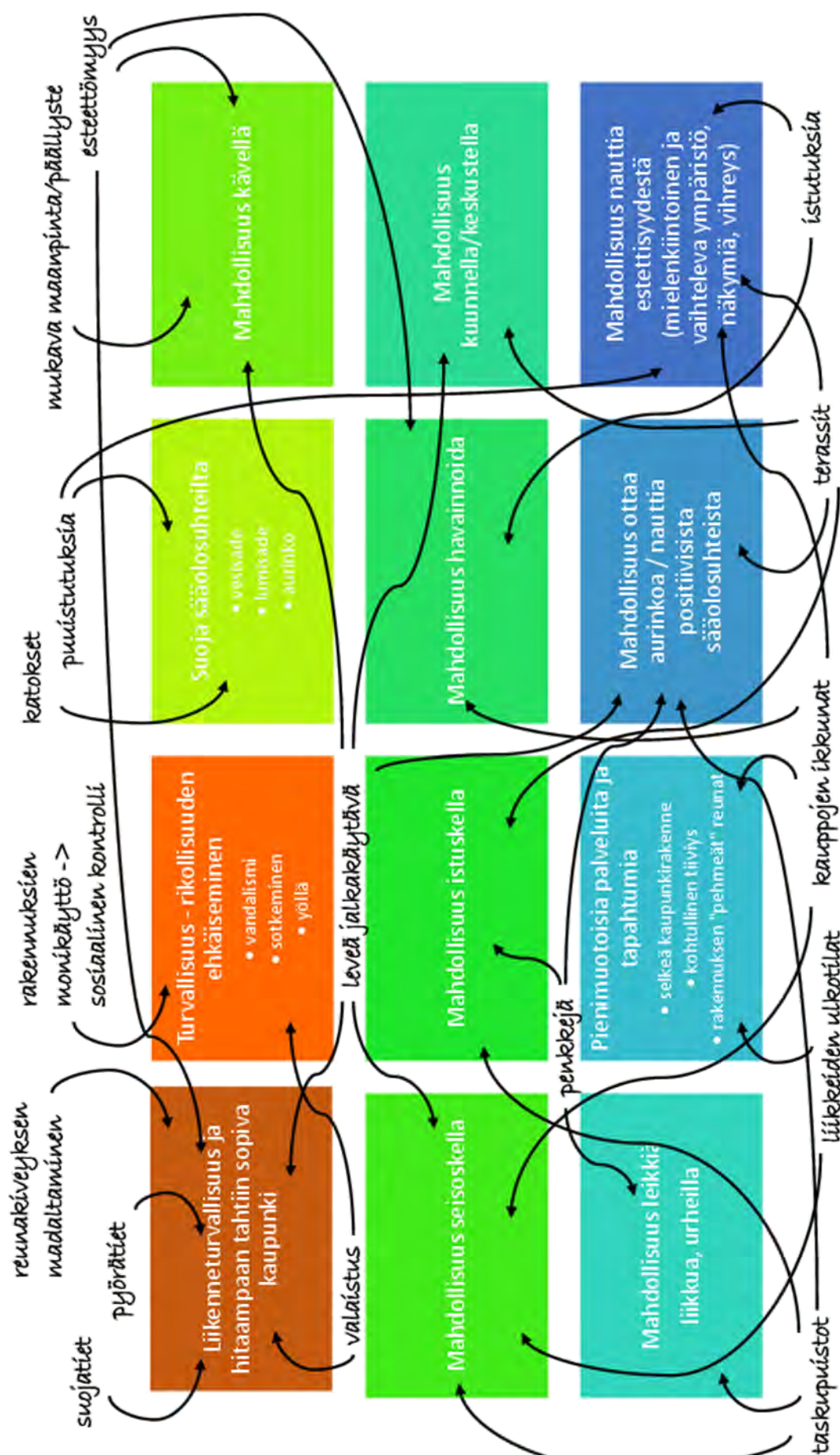
Lohjan ympäristötoimen kaavoitus järjesti kesällä 2016 POPUP-kioskeja ja nettikyselyn, joissa kerättiin lohjalaisten toiveita keskustan kehittämiseen. Em. aineistojen ja syksyllä 2016 laaditun Lohjan kävelykeskustan ideasuunnitelman pohjalta tämän asiakirjan tarkoituksena on viedä saatuja tuloksia eteenpäin suunnitelmatasolle. Asiakirjassa kuvataan projekteja, jotka on toistaiseksi tarkoitettu pienille kohteille ja lyhyellä aikavälillä toteutettavaksi. Lisäksi ehdotetaan, millaisia kävelykaturatkaisujen pilotteja voisi Lohjan keskustassa toteuttaa. Työtä ovat Lohjan ympäristötoimen kaavoituksen puolesta ohjanneet kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markku ja kaavoitusarkkitehti Anitta Ojanen.

Kuva alla näyttää, miten yleiset strategiat julkisten avointen tilojen edistämiseksi (kuvattuna on yhteensä 12 kriteeriä) liittyvät pienimuotoisiin toimenpiteisiin. Useat mainituista pienimuotoisista ratkaisuista voivat samanaikaisesti tukea positiivisesti useita yleisiä periaatteita.

Raportin painopisteenä on laatia – viime kesänä valmistuneen POPUP-kesän raportin ja keskustakyselyn pohjalta – erilaisia helposti toteuttavia projekteja Lohjan keskustaan, jotka voisi toteuttaa lähitulevaisuudessa, enintään 12 kuukauden aikana. Jokainen toimintapaketti on osa yhtä viidestä teemasta. Tarkoitus on, että paketit voisi toteuttaa yksitellen tai rinnakkain. Siten jonkin paketin ei tulisi estää toisen toteutumista.

Jokaiselle toimintapaketille lisätään tietoa siitä, minkä vuodenaikana sen voisi toteuttaa, minä vuoden- ja vuorokaudenaikana paketti tulisi ihmisten käyttöön ja keitä toimijat (kohderyhmät) voisivat olla (eri ikäryhmiä, eri liikennevälineen käyttäjiä, jne.). Mahdollinen vaiheistus ja mahdollinen kehitys kokeilukäytöstä vakituiseen ratkaisuun otetaan huomioon.

5.12.2016 Ida Fasching, maisema-arkkitehti

Istuimet¹

ISTUIMET KÄVELYKADULLE/LAURINKADULLE

Lohjan keskustassa voisi lisätä istumismahdollisuuksia. Popup-kyselyssä nousi esiin, että mahdollisuus **istuskeluun** ja näyteikkunoiden katseluun ovat **kävelykadulle toivottuja aktiviteettejä**.

"Lohjan viihtyisyyden kehittämisessä nousi esiin Laurinkadulla pyöräilyn vaikeus sekä mukavien istuskelupaikkojen vähyys."

POPUP-kyselyn raportti, 2016

Nettikyselyssä kahviloiden ja ravintoloiden jälkeen istuskelu oli **toiseksi suosituin toiminto**, mitä lohjalaiset haluaisivat kävelykadulle.

ISTUIMET VIHERALUEILLE

Popup-kioskin äänestyksessä viheralueiden aktiviteeteista enemmistö vastasi, että keskustan **viheralueilla halutaan istuskella**. Toiset vastaukset liittyivät myös istuskeluun, esim. "järjestää piknik", "tavata ystäviä" ja "rentoutua".

¹ kuvalähde: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Colorful_chairs_in_Harvard_Yard.JPG

Eri kohderyhmille ja eri käyttötarkoituksiin ja esteettömyyttä vaativiin kohteisiin on hyvä valita erilaisia istuimen muotoja.

Kulkuväylien varrelle sopivat hyvin klassiset, liikkumattomat penkit. (Tasku)puisto- ja torialueille voisi lisäksi laittaa myös kokeilullisempia ratkaisuja, siis luovampia ja monimuotoisempia istumia, jotka mahdollistavat myös monikäyttöä. Näin istuimet voisivat houkutella esim. piknikille, kirppiskäyttöön ja lapsille leikkikäyttöön. Monikäyttöistuimet voisivat olla myös yksittäisiä liikkuvia jakkaroita tai tuoleja sekä penkkejä ilman selkänojaa, tai sohva- tai aurinkotuolimuotoisia. Piknik-käyttöön sopivat lisäksi penkki-pöytä-yhdistelmät.

On suositeltavaa, että penkit olisivat mahdollisuuksien mukaan. Vanhuksille on esimerkiksi tärkeää, että istumakorkeus on riittävä, ja että osassa istuimissa olisi käsinojat, jotka helpottavat nousemista (esteettömyys).

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti (Sotera http://www.sotera.fi/pdf/suraku_opas.pdf) Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksella suosittelee kevyenliikenteen väylien varrelle lepopaikkoja seuraavasti:

”istuimia lähireitillä 50–100 m (-200 m) välein, maisemallisesti kiinnostavalla paikalla, erottuva kalustealue ja erotteluraita, esim. vanhusten asuntojen läheisyydessä tiheästi lepopaikkoja”.

Penkkejä puistometsien polkualueilla kuvaillaan näin:

”tukeva lepopenkki sijaitsee kulkuväylän ulkopuolella (myös torilla aukioilla ja leikkipaikalla), sopiva yleiskorkeus jäykkänilvelisille 500 mm, lapsille 300 mm; eri istuinkorkeuksia eri käyttäjäryhmille (400 - 500 - 550 mm), käsinojat ja keskikäsinoja, ilman käsinoja pyörätuolin käyttäjille, istuin erottuu väri- ja tummuuseron avulla taustasta.”

Lohjan keskusta voisi olla tilapäisesti katukalusteiden näyttelytila. Penkkien tuottajia voisi pyytää lainaamaan määräaikaaisesti eri penkkimalleja niin, että lohjalaiset voisivat kokeilun jälkeen itse valita (esim. netti- tai muun kyselyn kautta), millaisia istumia ja millä väreillä Lohjan kaupungin tulisi hankkia tulevaisuudessa.

Lisäksi taiteilijoita tai koululaisia voisi kutsua muotoilemaan monipuolisia penkkejä keskustaan. Olisi mahdollista järjestää aiheesta kilpailuja, ja Lohjan kulttuuriorganisaatiot, koulut ja esim. kansalaisopisto voisivat pitää kaupunkitaidekerhoja. (kts. Rauman kuvataidepenkkiprojekti).

ESIMERKKEJÄ MONIKÄYTTÖISTUMISTA

KIRPPISPENKIT TAMPEREEN LAUKONTORILLA

Laukontorilla on myyntipenkkejä ja erikokoisia myyntiruutuja. Laukontorin kirpparipaikat ovat ilmaisia. Lisätietoa: www.tampereenkauppatorit.fi/laukontori

Tampere, Laukontori²

Tampere, Laukontori³

RAUMAN KUVATAIDEPENKKIPROJEKTI

Rauman kuvataidekoululaisen maalaamia penkkejä kaupungissa kesällä 2016

Lisätietoa: <http://www.rauma.fi/tietoa-kaupungista/kulttuuri-ja-vapaa-aikatoimi/rauman-kuvataidekoulu/kuvataidekoulun-nayttelyt>

² kuvalähde: <http://www.ias-finland.com/tampere?lightbox=dataitem-ig9muyfy>

³ kuvalähde: www.fsd.uta.fi/lehti/en/05/laukontori.html

KUVATAITEILIJAN MARIA LÉMANIN PROJEKTI LOHJALLA, KESÄLLÄ 2016

Maria Lémanin projekti (kuvat: Anitta Ojanen)

WIENIN "ENZIT"

Enzi on monikäyttöistuin, joka mahdollistaa esimerkiksi istumis-, rentoutumis-, leikki- ja piknik-käytön.

Museumsquartier, Wien, Itävalta⁴

Museumsquartier, Wien, Itävalta⁵

Lisätietoa: www.enzis.at

⁴ kuvalähde <https://www.flickr.com/photos/macstre8jr/> CC BY 2.0 license

⁵ kuvalähde: <https://www.flickr.com/photos/comunicati/> CC BY 2.0 license

UMAJA

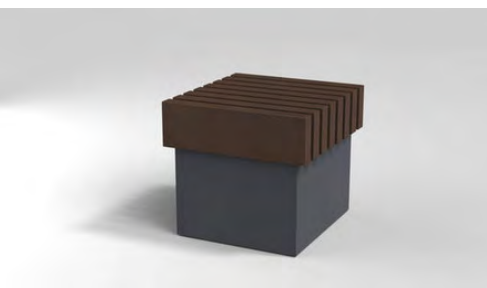
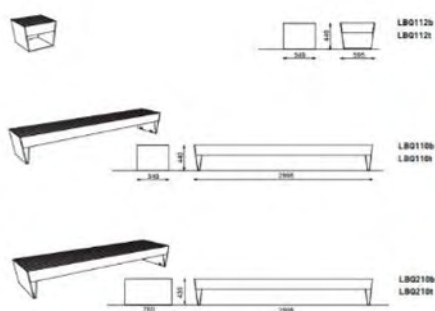

Monikäyttöpöykkejä Umajan rantaraitilla (kuva: Anitta Ojanen)

Monikäyttöpöykkejä, Umajan kaupunki (kuva: Anitta Ojanen)

ESIMERKKEJÄ SUOMESSA SAATAVILLA OLEVISTA PENKKIMALLEISTA

Valokuvia: lehtovuori.fi, jana.fi, finture.fi, varvax.fi, enviretuku.fi

ISTUIMIEN MATERIAALI

Istuimien materiaalin pitäisi olla esteettisesti miellyttävä. Suomessa on ilmaston vuoksi lisäksi erittäin tärkeää, että istuimen materiaali olisi sekä talvella että kesällä mukava, maalattu puupinta on tästä syystä suositeltava. Lohjan keskustassa käytetään nykyisin ensisijaisesti teräspenkkejä (mallina Victor Stanley). Teräspenkki on helpommin huollettavissa, mutta saattaa tuntua sekä kesällä että talvella kylmältä. Helsingissä käytetään lähes ainoastaan puupintaisia penkkejä (http://www.hel.fi/hel2/hkr/julkaisut/kaluste/d_2015.pdf). Penkkien muut osat voivat olla terästä, kiveä, jne.

ISTUIMIEN SIJAINTI

Kulkuväylien varrelle sopivat klassiset liikkumattomat penkit, jotka toistuvat ja muodostavat ketjun lepopaikoista matkan varrella. Erityisesti lapsiperheille ja vanhuksille on tärkeää, että heidän arkisten reittiensä varrella on lepomahdollisuuksia. On myös tärkeää, että lepopaikat ovat helposti löydettävissä ja visuaalisesti erottuvia.

(Tasku)puisto- ja torialueilla (Keskusaukiolla ja Lohjan toreilla) voisi osoittaa kokeilullisempia monikäyttöpenkkejä, jotka kutsuvat eri tavalla oleskeluun. Monikäyttöpenkkejä sopisi lisäksi hyvin Aurlahden alueelle.

Bussipysäkeillä ja linja-autoasemalla voisi parantaa odottamistiloja lisäämällä tavallisia penkkiä.

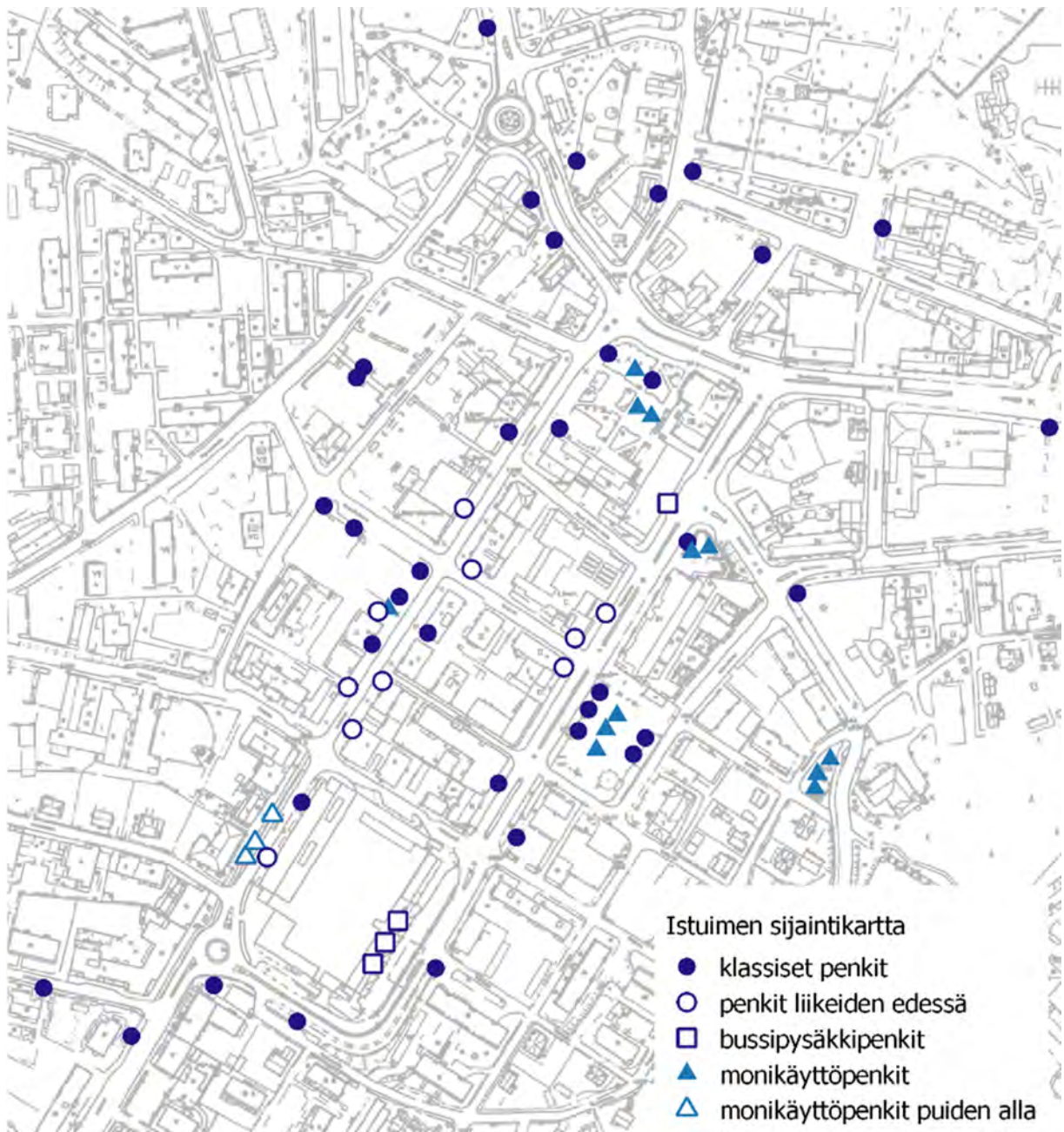
Joidenkin liikeikkunoiden eteen voisi sijoittaa penkkejä niitä elävöittämään (esim. missä on teippauksia).

Nahkurintorin ja Laurinkadun ja Linnaistenkadun kulmauksessa alueilla on epämiellyttäviä parkkipaikkoja, joiden reuna-alueille voisi lisätä istutuksia ja penkkejä.

Laurinkadulla Prismaa vastapäätä on vanhoja puita, joiden varjossa on kesällä mukavan viileä ja vihreä paikka. Tähän sopisi hyvin lisää tavallisia penkkejä tai istuimia, jotka kytkeytyvät istutuksien reunoihin.

Penkit eivät saa itse muodostua esteeksi, siksi niiden tulisi sijaita kulkuväylän ulkopuolella ja kulkuväylien leveyden pitäisi mahdollisuuksien mukaan säilyä.

Kartalla on esitetty ehdotus, missä erilaiset penkit voisivat sijaita Lohjan keskustassa tällä hetkellä, ilman muita muutoksia (esim. ennen Laurinkadun muuttamista kävelykaduksi). Tämän lisäksi istumia voisi lisätä muissakin taskupuistoissa ja kokeiluskenarioissa (kts. kappale 5, s.37).

Istuimien sijaintikartta

1.2 PIKNIK-PAIKKOJA

Istuimien lisäksi lohjalaiset toivoivat Popup-kyselyssä löytävänsä tulevaisuudessa Lohjan keskustan viheralueilta paikkoja, joissa piknikin järjestäminen olisi mahdollista.

Piknikkejä voisi järjestää myös uusilla monikäyttöpenkeillä Lohjan toreilla ja keskustan puistoissa, mutta myös Keskusaukion nurmialueilla ja (tilapäis)taskupuistoissa.

Lohjan kaupungin olisi hyvä tarjota tiloja (esim. taskupuistoja), istuskelumahdollisuuksia (kts. 1.1 , yllä), lisätä istutuksia ja varmistaa puistojen ylläpito ja siisteys (kts. , s.16) sekä roskakorien olemassaolo. Ydinkeskustan alueella koiranomistajille pitäisi olla selvää, että viheralueet on ensisijaisesti tarkoitettu ihmisille ja on erittäin tärkeää, että koirien jätökset siivotaan. Koirille sopiva paikka sijaitsee nykyisin keskustassa Rantareitin alueella (koirapuisto). Lisäksi pitäisi olla selvää, että piknikin jälkeen siivotaan omat roskat pois. Wienissä laadittiin Charta, joka ohjeistaa miten kaupunkilaiset voisivat käyttäytyä siten, että muut ihmiset ja eri käyttäjien tarpeet otetaan mahdollisimman hyvin huomioon (https://charta.wien.gv.at/site/files/2013/02/charta_info_english_small.pdf).

Piknikistä voisi tulla myös osa erilaisia tapahtumia, joita järjestetään Lohjan julkisilla, avoimilla paikoilla (kts. 4 Tapahtumat, s.36).

Piknik -sijaintikartta

1.3 OLESKELU: TOTEUTUS

Vuodenaika

Penkit ovat vuoden ympäri käytettävissä. Toteutus on mahdollista milloin vain, mutta on suositeltavaa lumikauden jälkeen.

Piknikkejä järjestetään pääasiassa kesällä. Piknikä voi tapahtua spontaanisti tai tapahtumien aikana.

Toimijat

Istuimet: Kaikki lohjalaiset, erityisesti vanhukset ja lapsiperheet.

Piknik: Kaikki lohjalaiset, erityisesti ihmiset, jotka ovat keskustassa töissä, nuoret ja lapsiperheet.

Mahdollinen vaiheistus - Kehitys kokeilukäytöstä vakituiseen ratkaisuun

Kevät	Kesä	Syksy	Talvi
tavallisten penkkien hankkiminen ja sijoittaminen keskustan alueelle (kts. penkkien sijaintikartta)			
monikäyttöpenkkien kokeilu (näyttely)			
monikäyttöpenkkien nettikysely			
	monimuotopenkkien hankkiminen ja osoittaminen		
pikniktapahtumat			

Koulu- ja kansalaisjärjestöjen kutsuminen mukaan piknik-tapahtumien järjestämiseen: esim. kesäkaudella 2017.

Monikäyttöpenkit

- Kevät: Kokeilu: Eri penkit ja niiden sijainti. Mahdollisesti penkinäyttely esim. tilapäistaskupuistoissa, puistoissa ja torialueilla sekä katukokeilualueilla
- Kevät: Nettikysely, jossa valitaan penkkien tyyppi
- Kesä: Penkkien laajempi hankinta ja vakituinen sijoittaminen

Strateginen taso – pidemmällä tähtäimellä

Penkkien (kts. Istuimet), taskupuistojen (kts. taskupuistot), Keskusaukion (kts. vehreys) ja tapahtumien (kts. tapahtumat) kehittämisen ohella Lohjan kaupunki voisi pidemmällä tähtäimellä:

- Laatia viherohjelman ja/tai viherosayleiskaavan, jonka kautta puistojen ylläpitoa voidaan jatkojalostaa ja toimenpiteitä voidaan priorisoida.
- Laatia yhdessä lohjalaisten kanssa ja asukasyhdistysten vetämänä käyttäytymisopas, ja joka kuvailee mitä käyttöä keskustaan toivotaan tai ei toivota. Kyselyissä lohjalaiset toivoivat, että toiset ihmiset eivät likaisi katu- ja puistoalueita ja noudattavaisivat liikennesääntöjä paremmin.
- Yleisen suunnitteluohjeen ja penkkien laatukriteerien selventäminen esim. kaupungin designmanuaalissa tai kaupunkikalusteohjeessa Lohjan kaupungin tarpeiden mukaan (kts. esimerkki Helsingistä: ja Soteran esteettömyyden suositukset)

Osallistuminen

Penkkimallien valitsemiseen/äänestämiseen on osallistumismahdollisuus kaikilla lohjalaisilla.

Eri kohderyhmät ja esim. kansalaisjärjestöt ja koulut voidaan kutsua mukaan järjestämään piknikkejä.

Lohjalaiset ja yhdistykset voivat osallistua käyttäytymisoppaan kehittämiseen.

2 KAUPUNKIYMPÄRISTÖSTÄ NAUTTIMINEN – VEHREYS, ESTEETTISYYS

Kyselyn mukaan Lohjan keskustassa tärkeimmät miellyttävän paikan piirteet ovat palveluiden jälkeen vehreys (116 vastaajaa) ja kolmantena siisteys. 6% (36 vastaajaa) sanoi, että esteettömyys ja 5% (30 vastajaa), että ympäristön laadukkaat materiaalit ovat tärkeitä.

2.1 JULKINEN TORI- JA KATUYMPÄRISTÖ

VEHREYDEN MUODOSTAMINEN

Vehreyden teemasta Lohjan keskustassa kannattaisi pitkällä aikavälillä valmistaa yleissuunnitelma, siis viheralueohjelma, jollainen on tehty esim. Hyvinkäällä.

VEHREYDEN YLEISET TARPEET

Lohjan keskustan alueen puiden, pensaiden ja kukkaistutusten pitäisi olla:

- mahdollisesti ympäri vuoden houkuttelevia ja monipuolisia
- ”Läpinähtäviä” - ei liian suuria liikenneturvallisuuden ja öisen turvallisuudentunteen kannalta
- helposti hoidettavia
- mahdollisesti kestäviä
- ei myrkyllisiä tai piikkikäitä erityisesti leikkipuistojen alueilla
- kyselyssä lohjalaiset toivoivat lisää luonnonmukaisia istutuksia

Kukkaistutusten pitäisi olla houkuttelevia ja monipuolisia, kuva: Anitta Ojanen

KUKKAISTUTUKSET MAAPINNAN TASOLLA

Esimerkiksi katujen varsilla tai puiden alla, missä on tilaa istutuksille, kannattaa istuttaa vuoden ympäri erilaisia perennoja.

KUKKALAATIKOT

Laatikoiden muoto voisi itse olla miellyttävä (kiinnostava muoto tai/ja väri), niin että myös tyhjänä ja talvella koristearvo säilyy. Suuriin ruukkuihin voisi istuttaa, ei vain kukkia, mutta myös puita ja pensaita. Alla on tästä

hyvä esimerkki, mutta valitettavasti tässä esimerkissä ruukku on este pyöräilijöille, minkä ei pitäisi olla tarkoitus. Istutukset voi toteuttaa sarjoina katujen pitkin, käyttämällä eri väriteemoja eri kaduilla.

ESIMERKKI TAMPEREEN HÄMEENKADULTA

Tampere Hämeenkatu⁶

VERTIKAALISET KUKKAISTUTUKSET

Keskustaan voisi kukkalaatikoiden lisäksi osoittaa kesäkaudella vertikaalisia (pystysuuntaisia) kukkaistutuksia. Näiden etuna on se, että ne eivät voi olla esteenä jalankulkijoille talvella, kun lumen takia tilantarve käytävillä kasvaa, ne ovat liikkuvia ja sijaintia voi helposti vaihtaa, ne vievät horisontaalisesti vain vähän tilaa, ovat kevyitä ja tarvitsevat vähän multaa, tuovat värikkään elementin katuympäristöön ja ovat myös kaukaa hyvin näkyviä. Haittoina ovat korkea ylläpidon tarve ja suuri kasvien määrä. Liikenneturvallisuuden voi varmistaa käyttämällä pienempiä versioita. Istutukset voi toteuttaa sarjoina katujen pitkin, käyttämällä eri väriteemoja eri kaduilla.

⁶ kuvalähde: <http://yle.fi/uutiset/3-8745937>

Vertikaaliset kukkaistutukset⁷

Vertikaaliset kukkaistutukset⁸

⁷ kuvalähde: <https://www.flickr.com/photos/virtuaalianu/> (CC BY-SA 2.0)

⁸ kuvalähde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rathausplatz_Blumens%C3%A4ule_Kempen.jpg

KESKUSAUKIO

Keskusaukio oli painopistealue keskustan kyselyssä. Toimenpiteet Keskusaukion parantamiseksi oleskelupaikkana (penkkien lisääminen lisäksi)

- Nykyinen suunnitelma on laadittu vuonna 1994 ja sitä voisi kehittää eteenpäin viimeistään jos ympäristö muuttuu, esim. jos Laurinkatu muuttuu kävelykaduksi tai vieressä olevalle pysäköintialueelle (kaupunki omistaa tila) tulee muutoksia.
- Ikkivihreät pensaskasvit ovat melko korkeita ja estävät puiston ”läpinäkyvyyttä” ja patsaan näkyvyyttä kaduilta, joten paikka on melko pimeä ja istumapaikat hieman piilossa, mutta toisaalta pensaiden vuoksi puisto on hyvin suojattu liikenteeltä. Pensaat voisi leikata ja osoittaa (osaksi) näiden tilalle monivärisiä pensaita, jotka tarjoavat eri vuodenaikoina erilaista nähtävää. Sopivia voisivat olla lehtipensaat, joilla on erimuotoisia ja -värisiä lehtiä (mielenkiintoinen näkymä syksyllä tai ympäri vuoden, sekä kukkapensaat.
- Pitkällä aikavälillä aukion saavutettavuutta liikuntarajoitteisille pitäisi parantaa.

ISTUTUKSET PÄÄLLYSTETYILLÄ ALUEILLA

Kukkalaatikot ja vertikaaliset kukkaistutukset voisi osoittaa erityisesti Laurinkadun varrelle, taskupuistoihin ja Lohjan toreille. Muita mahdollisia kohteita ovat Keskusaukion ja Kirkkotorin alueet, Kauppakatu ja pysäköintialueet Nahkurintorilla ja Laurinkadun ja Linnaistenkadun kulmauksessa.

2.2 TASKUPUISTOT

Taskupuistot ovat pieneen tilaan tehtyjä puistoja. Kyselyssä 71 lohjalaista toivoi, että keskustaan tulisi taskupuistoja. Uusia pienpuistoja voisi rakentaa tilapäisesti esimerkiksi, jos vanha talo puretaan keskustassa ja väliaikana uudisrakentamisen aloittamiseen asti omistaja antaisi luvan tilapäiskäyttöön, tai jos julkinen tai yksityinen tila (esim. pysäköintitila) on vajaakäytössä. Molempia tapahtuu Lohjan keskustassa nykyään harvoin.

Lohjan keskustassa voisi kuitenkin toteuttaa (tilapäisesti) taskupuistoja, jotka ovat niin pieniä, että ne mahtuvat esimerkiksi yhdelle pysäköintipaikalle. Laurinkadun varrella voisi toteuttaa myös taskupuistojen sarjan. Lohjalaiset ja liikkeet voisivat osallistua taskupuistojen toteuttamiseen. Alla olevassa taulukossa on esitetty taskupuistojen eri tyyppejä.

TASKUPIISTOTYYPPEJÄ

Terassit

Terassi⁹

Istuskelu ja vehreys

Istuskelu ja vehreys¹⁰

Näyttelytila

Katunäyttelytila¹¹

⁹ kuvalähde: Acabashi (Own work) [CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], via Wikimedia Commons

¹⁰ kuvalähde: Zorro2212 (Own work) [CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], via Wikimedia Commons

¹¹ kuvalähde: Czech Wikipedia user Packa (Own work) [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>)], via Wikimedia Commons

Kirppis ja muu myyntitila

Katukirppis¹²

Pyöräpysäköinti

Runkolukitusmahdollisuuksia¹³

Katukahvila, myyntikojut

Katukahvila¹⁴

¹² kuvalähde: Herbert Ortner, Vienna, Austria (own digital image) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>), CC-BY-SA-3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>) or CC BY 2.5 (<http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/>)], via Wikimedia Commons

¹³ kuvalähde: Sergiy Palamarchuk (Own work) [CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>)], via Wikimedia Commons

¹⁴ kuvalähde: Kgbo (Own work) [CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>)], via Wikimedia Commons

Piknik

Piknik "Rasen am Ring" Vienna, Itävalta ¹⁵

Yhdelle "taskupuisto-tyypille" Lohjan kaupunki antaa jo nyt lupia: ravintoloiden ja kahviloiden terasseille. Uusi aktivointikampanja voisi innostaa toisiakin hakemaan lupaa rakentaa tilapäisesti "oma" taskupuisto.

Tämä toiminta on erittäin tärkeää kävelykadun pilottiaikana, josta taskupuistot myös muodostavat osan. Tällöin kaupunki voisi rakentaa taskupuistoja ja antaa toisille luvan rakentaa puistoja vierekkäin.

¹⁵ kuvalähde: Gugerell (Own work) [CC0], via Wikimedia Commons

2.3 VEHREYS KORTTELIALUEILLA

Korttelialueilta Lohjan keskustassa puuttuu vehreyttä. Suuri osa sisäpihoista on asfaltoituja ja niillä sijaitsee pysäköintipaikkoja.

KUKKALAATIKOT

Lohjan kaupunki voisi antaa neuvontaa vehreyteen ja tarjota kukkalaatikoita ja multaa, niin että asukkaat voisivat itse perustaa omia ”pikkusiirtolaispuutarhoja”.

Kukkalaatikat voisivat olla yksinkertaisia ja puisia. Näihin voisi istuttaa itse valittuja kukkia (esim. kyselyssä toivotut perhospuutarhan istutukset sopisivat hyvin) ja taloyhtiöt voisivat myös sopia, missä kaupunkiviljelyä voisi tapahtua. Kaupungilta voisi saada yleisiä ohjeita istuttamisesta ja kasveista. Lisätietoa: kaupunkiviljely.fi

VIHERSEINÄT

Keskustan pihoille sopisi myös viherseinä. Hyvä esimerkki löytyy Säästöpankin korttelista, missä on jalankulkuyhteys Laurinkadulta Nahkurintorille, valaistus sekä viherseinä.

Viherseinä Säästöpankin vieressä (Ida Fasching 2014)

2.4 LIIKKEENHARJOITTAJAT MUKAAN

Kyselyn mukaan lohjalaiset haluaisivat kävelykadulle kaikista vaihtoehtoista eniten kahviloiden ja ravintoloiden terasseja (151 vastajaa), 16% halusi myynti- ja ruokakojuja. Tärkeimpiä miellyttävän paikan piirteitä ovat kyselyn mukaan keskustan palvelut (esim. kahvilat, kojut).

TERASSIT

Lohjan keskustan kävelykadulle lohjalaiset toivoivat kyselyssä eniten kahviloiden ja ravintoloiden terasseja. Laurin- ja Kauppakadulla terassi olisi usein mahdollista rakentaa pysäköintipaikan päälle liikkeen eteen, mutta tätä ei ole vielä tapahtunut Lohjan keskustassa.

Terassikäsi-ohjeet (ohjeet Lohjan kaupungin katuosastolta) ja kampanja terassien lisäämiseksi voisivat auttaa ravintoloita ja kahviloita olemaan aktiivisempia katu ympäristöön vaikuttamisessa.

Terassikäsi-ohjeeseen voisi poimia ideoita Savonlinnan liikejulkisivujen suunnittelukäsikirjasta:

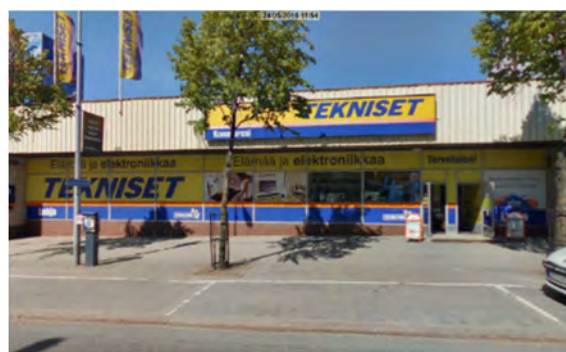
http://www.savonlinna.fi/filebank/8302-Liikejulkisivun_suunnittelukasikirja.pdf

LIIKKEIDEN SISÄÄNKÄYNTIALUEET

Popup -kyselyn mukaan mahdollisuus näyteikkunoiden katseluun on kävelykadulle yksi toivottuja aktiviteetteja, vaikka keskustan liikkeiden sisäänkäyntitilat voisivat olla miellyttävämpiä.

VALOKUVIA LOHJALTA – PAIKKOJA, JOTKA VOISI HELPOSTI KOHENTAA

Liikkeiden ikkunat ovat vähän tai ei ollenkaan ”läpinäkyviä” teippauksien tai verhojen vuoksi. Liikkeet eivät käytä ulkotiloja, tai käyttävät niitä vain vähän, vaikka kuvat on otettu lämpimänä toukokuuisena päivänä.

Kuvat: Cyclomedia 2016

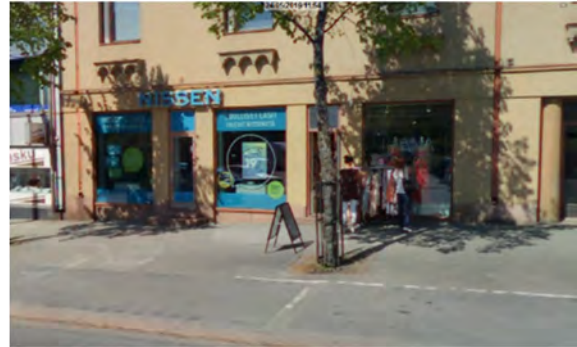
VALOKUVIA LOHJALTA – PAIKKOJA, JOISSA KOHENTAMINEN ON ONNISTUNUT

Kukkakauppa on koristellut sisäänkäyntialueensa luovasti omilla tuotteillaan ja ulkotila on intensiivisesti käytössä. Myös vieressä olevalla ravintolalla on terassitila, jota on koristeltu kukilla. Molemmat liikkeet sijaitsevat Laurinkadun leveimmällä jaksolla Prismaa vastapäätä. Liikkeenharjoittajille lienee helpompaa käyttää ulkotiloja, mikäli niitä on tarjolla riittävästi.

Toisessa kuvassa on vaateliike, jolla on vaatteita esillä ulkona sekä pieni mainoskyltti. Mainoskylttien käytön kanssa pitäisi olla varovainen, jotta ne eivät muodostuisi esteiksi ja ettei niitä olisi liikaa samassa paikassa.

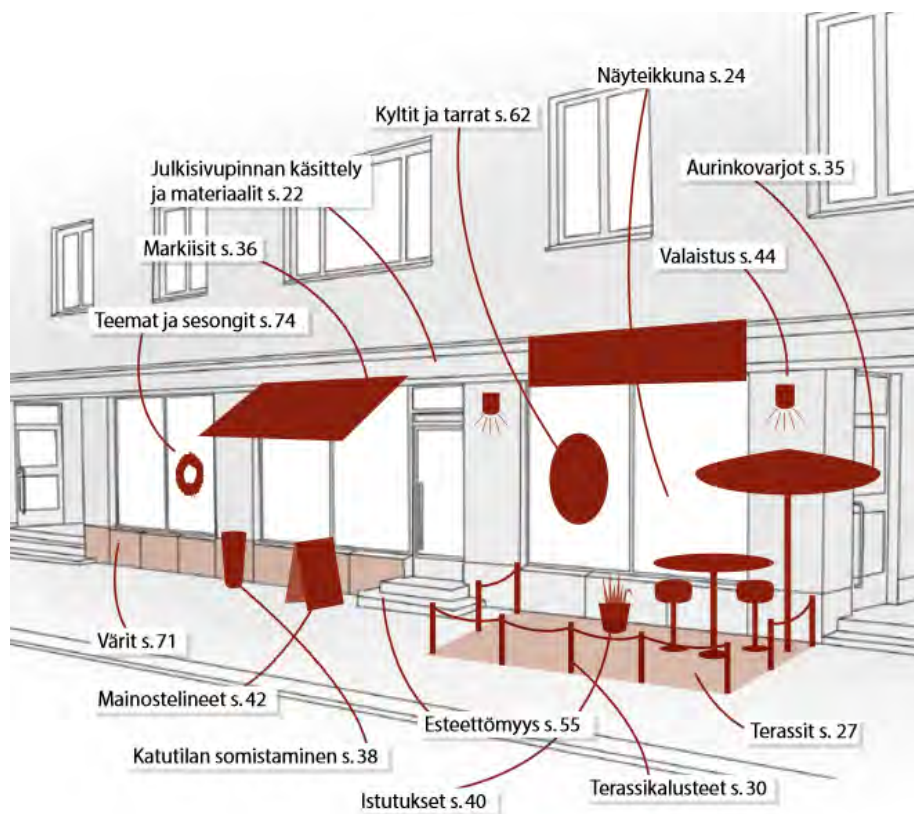
Kuvat: Cyclomedia 2016

OHJEET HYVÄÄN LIIKEJULKISIVUJEN SUUNNITTELUUN ANTAA SAVONLINNAN SUUNNITTELUKÄSIKIRJA

http://www.savonlinna.fi/filebank/8302-Liikejulkisivun_suunnittelukasikirja.pdf

Näyteikkunoiden ja sisäänkäynnin houkuttelevuus lisää myös koko keskustan alueen houkuttelevuutta. Lohjan kaupungin kannattaa kannustaa liikkeenharjoittajia parantamaan liikkeiden julkisivuja.

Savonlinnan suunnittelukäsikirjassa käsitellyt teemoja ¹⁶

Toinen strategia voisi olla kutsua liikkeenharjoittajat osallistumaan katu ympäristön kaunistamiseen vehreyskampanjalla. Kaupunki voisi ehdottaa yleisiä teemoja kaduille (esim. väriteema, kasvit ja koristeet

¹⁶ kuvalähde: http://www.savonlinna.fi/filebank/8302-Liikejulkisivun_suunnittelukasikirja.pdf

vuodenajan mukaan, valaistusideat (esim. ulkokynttilät tai lyhdyt talvella), edulliset ratkaisut, jne.) ja osallistuvista liikkeistä lojhalaiset voisivat valita esim. "parhaan liikkeen koristelukonseptin".

VEHREYDEN SIJAINTIKARTTA

Vehreyden sijaintikartta

- Taskupuistojen sijaintimahdollisuudet (eivät riippuvaisia kävelykadun toteuttamisesta)
- Kukkaistutusten ja "liikkeit mukaan" -kampanjan painopistealue
- Parannettavat/kohennettavat viheralueet keskustassa
- Parannettavat/kohennettavat korttelialueet

2.5 VEHREYS: TOTEUTUS

Kukkaistutukset ja erityisesti koristeet ja valaistus voi osoittaa Lohjan keskustaan ympäri vuoden, vaikka kesäkaudella toteutus on helpompi ja käyttäjiä on paikalla.

Kevät	Kesä	Syksy	Talvi
vaihtelevia kukkaistutuksia			
		painopiste valaistukseen	
uusia istutuksia viheralueille			
taskupuistojen toteuttaminen			
terassiohjeistus			
kukkalaatikat korttelialueille			
liikkeet mukaan - kevätohjelma	liikkeet mukaan - kesäohjelma	liikkeet mukaan - syysohjelma	liikkeet mukaan - talviohjelma
taskupuisto-tapahtumia			

Toimijat, kohderyhmät ja osallistuminen

Kaikki lohjalaiset, liikeharjoittajat, keskustan asukkaat. Julkisten avoimien tilojen muotoiluun vaikuttaminen on kaikille mahdollista.

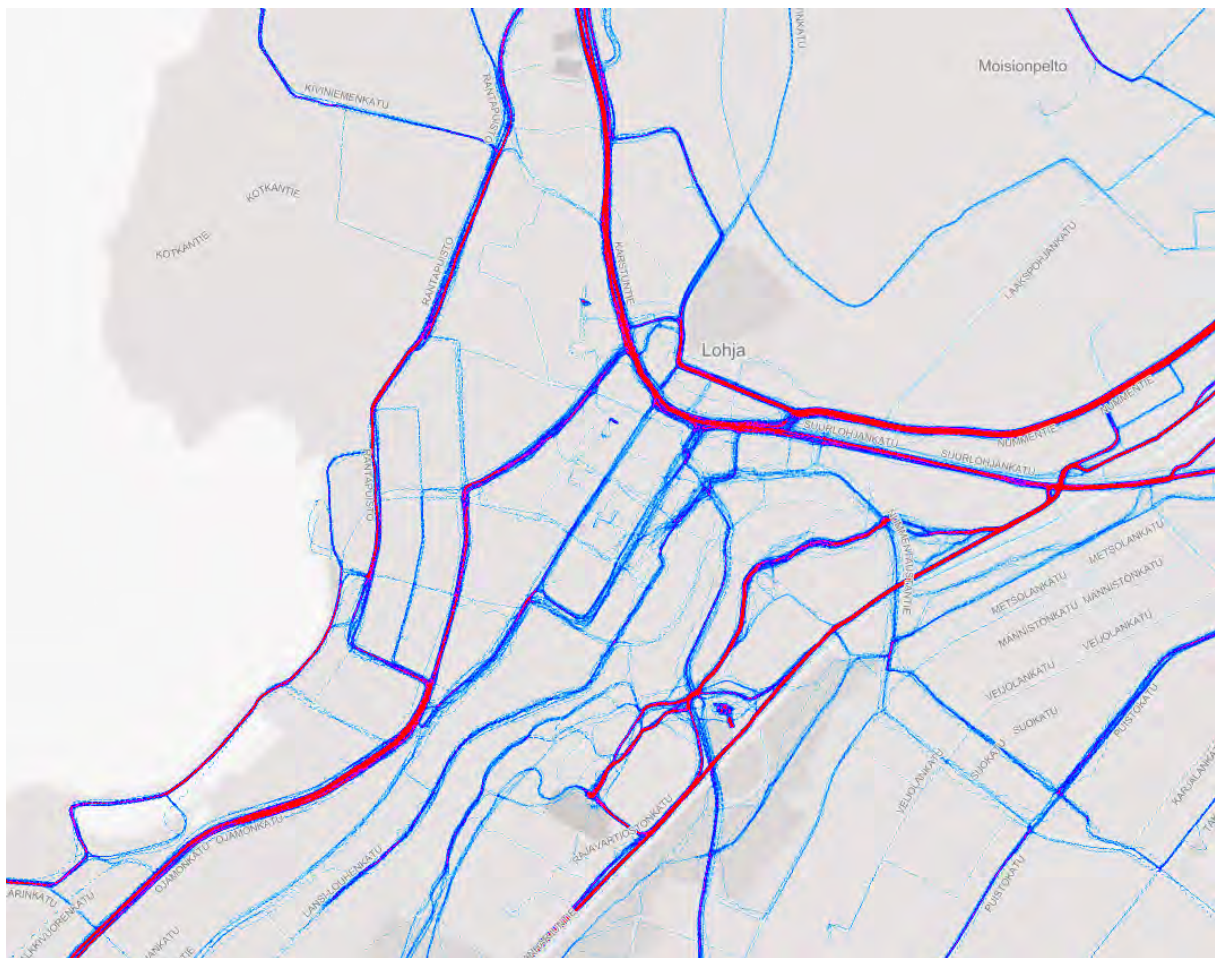
3 LIIKKUMINEN – KÄVELY JA PYÖRÄILY

3.1 PÄÄSY KESKUSTAAN KÄVELLEN TAI PYÖRÄILLEN

Kyselyssä paljastui, että 53% vastaajista pyöräilee keskustassa. Myös kysyttiin sitä, miksi ihmiset eivät liiku pyöräillen. 12% vastasi, että he eivät pyöräile keskustassa, koska se on vaarallista, 11% koska ei ole pyörätietä, 6% koska se on hankalaa. Ihmisille tärkeimmät ratkaisut pyöräilyn helpottamiseksi olivat ”enemmän tilaa jalankululle ja pyöräkaistoille”, ”turvalliset risteykset ja tienylitykset” sekä ”reunakiveysten madaltaminen tieristeyksissä ja -ylityksissä” ja ”lisää pyöräkaistoja”.

Strava-sovelluksen kartta näyttää ”heat mapin” pyöräilyn harrastajien reiteistä Lohjan keskustassa, siis missä he pyöräilevät useimmin. Vaikka nämä tiedot eivät kuvaa kaikkien lohjalaispyöräilijöiden reittejä, kartat näyttävät, että keskusta on tärkeä läpikulkualue pyöräilijälle. Saattaa olla, että pyöräilijät välttävät Laurin- ja Kauppakatua ja käyttävät enemmän Rantapuistoa ja Paikkarinkatua, kenties koska siellä on rauhallisempia yhteyksiä.

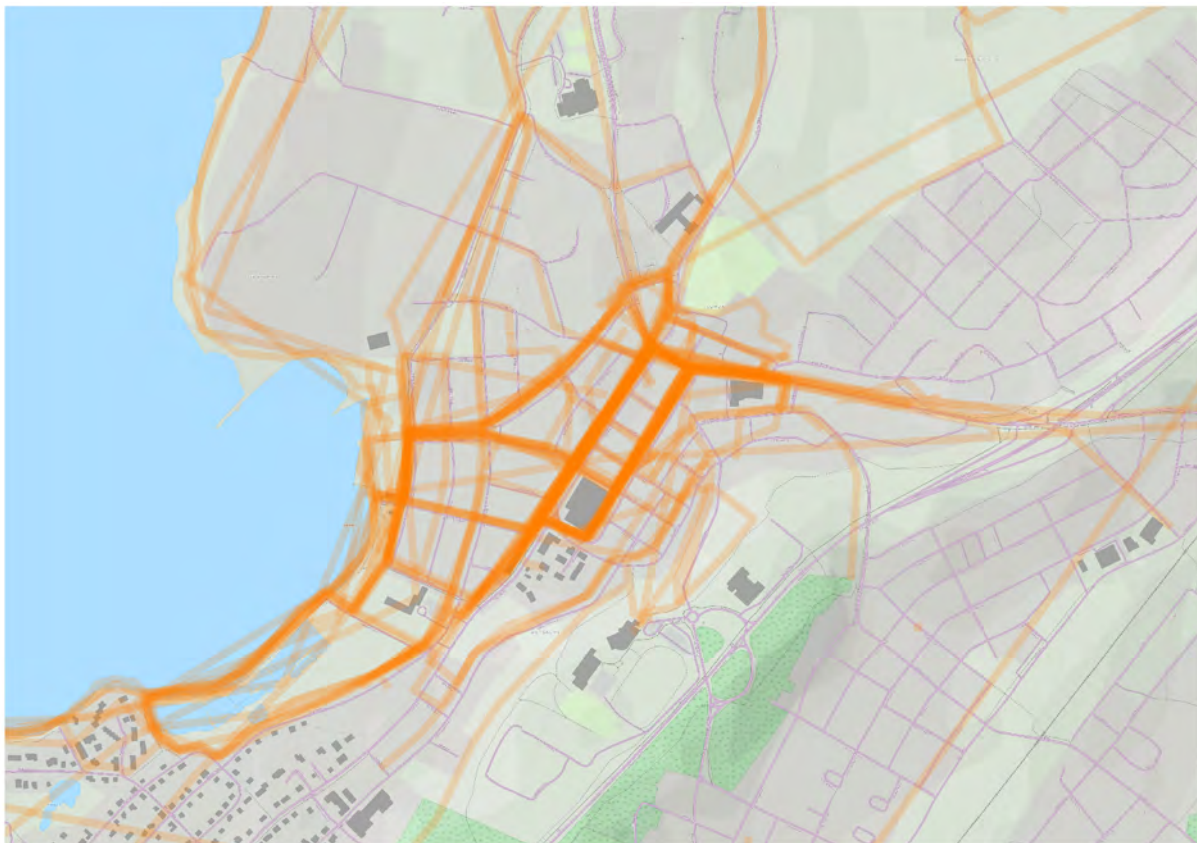
Harrastuspyöräilijöiden reitit Lohjan alueella Strava-sovelluksen perusteella:

Strava Heatmap ¹⁷

Kyselyssä lohjalaiset merkitsivät lisäksi heidän unelmareittinsä pyöräillen (vas.) ja kävelen (oik.). Molemmat sijaitsivat pääosin Lohjan keskustassa, Laurin- ja Kauppakadulla ja näiden poikkikaduilla sekä Aurlahden alueella.

¹⁷ kuvalähde: <http://labs.strava.com/heatmap/#14/24.04530/60.25052/gray/bike> (11/2016)

Unelmareitit – pyöräily (pohjakartta: OpenStreetMap)

Unelmareitit – kävely (pohjakartta: OpenStreetMap)

SUOJATEIDEN LISÄÄMINEN JA REUNAKIVEYKSIEN MADALTAMINEN

Suojateiden lisääminen ja reunakiveyksien madaltaminen ovat kaksi helppoa toimenpidettä, jotka helpottavat keskustaan pääsemistä ja siellä liikkumista. Tässä asukkaat voisivat toimia asiantuntijoina. Jatkuva paikkatietokysely voisi olla helppo tapa kerätä tietoa siitä, mistä suojatiet ja madalletut reunakivet puuttuvat, ja missä on tarvetta ryhtyä asian parantamiseen.

LIIKENTEEEN NOPEUS

Laurinkadun ja sen poikkikatujen alueilla voisi heti toteuttaa 30km/h nopeusrajoituksen.

3.2 PYÖRÄPYSÄKÖINTI

Kyselyssä lohjalaiset merkitsivät kartalle, mihin pitäisi osoittaa enemmän pyöräpysäköintimahdollisuuksia.

Pyöräpysäköinti on kätevin, jos on runkolukitusmahdollisuus ja pyörä voi nojata. Katos lisää mukavuutta. Lisäksi on hyvä idea tarjota vähintään yhdessä paikassa kaupungin keskustassa ilmapiste ja korjaamisvälineitä – Lohjalla paras paikka tälle olisi linja-autoaseman ympäristössä.

Pyöräpysäköinnin suositeltavat mitoitusarvot (Liikennevirasto)

Toiminto, alue tai rakennustyyppi	Suosittelava mitoitus
Asuinkiinteistöt	2,5 kpl/100 k-m ² asuinpinta-ala
Nuorten asunnot	1 kpl/asukas
Iäkkäiden asunnot	0,5 kpl/asukas
Työpaikat	0,4 kpl/työntekijä
Kaupat ja kauppakeskukset	2,5 kpl/100 k-m ²
Kirjastot, museot, konserttitalit, elokuvateatterit ja teatterit	0,25 kpl/istumapaikka ja 0,4 kpl/työntekijä
Hotellit ja ravintolat	1 kpl/15 asiakaspaikkaa ja 0,4 kpl/työntekijä
Urheilu- ja liikuntapaikat	0,6 kpl/päivittäinen kävijä ja 0,4 kpl/katsoja
Virkistysalueet, leikkipuistot	2-4 kpl/10 vierailijaa
Koulut (peruskoulu ja lukio)	1 kpl/oppilas ja 0,4 kpl/työntekijä
Muut oppilaitokset	0,5 kpl/oppilas ja työntekijä
Merkittävät linja-autopysäkit	4 - 10 paikkaa
Joukkoliikennepysäkit ja - terminaalit	1 kpl/10 matkustajaa ruuhka-aikaan (klo 06:00-09:00)
Asemat	20-30 % päivittäisestä matkustajamäärästä, minimi 10 kpl

Pyöräpysäköinnin suositeltavat mitoitusarvot¹⁸

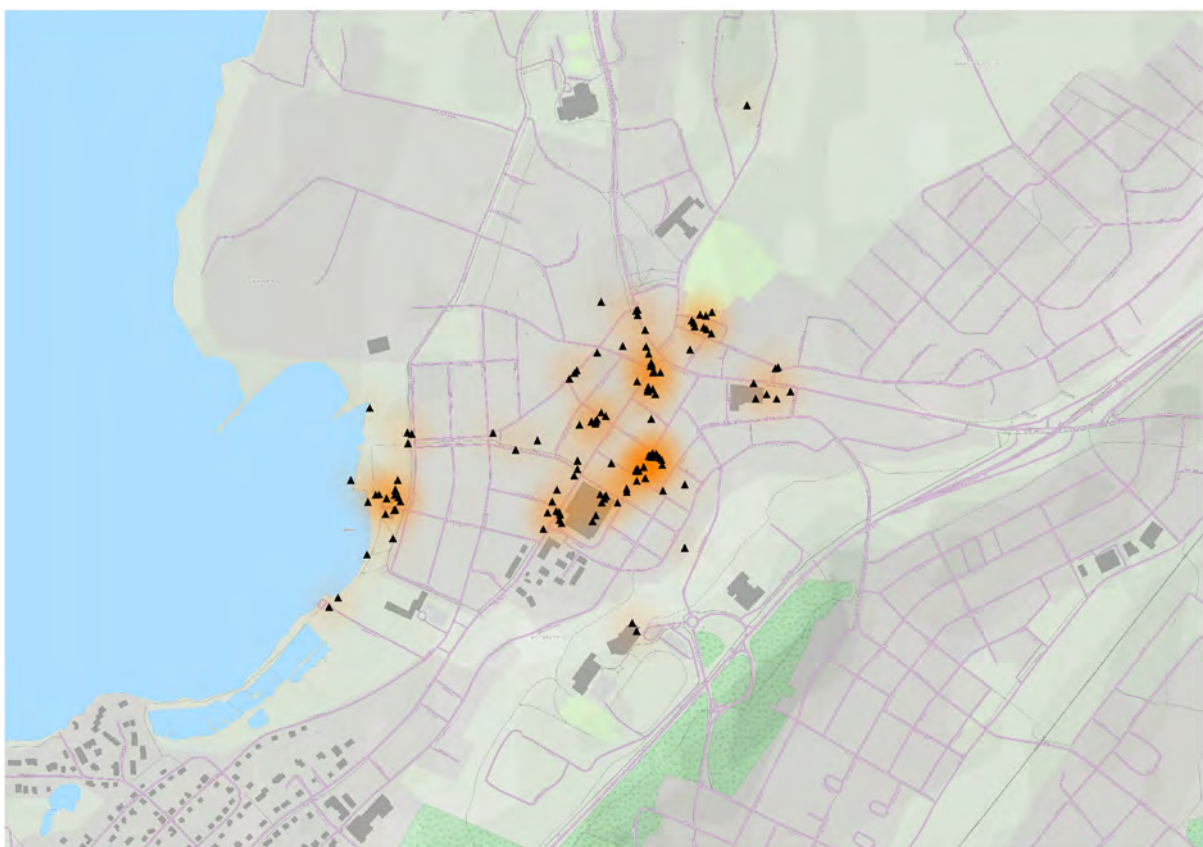
¹⁸ kuvalähde: http://www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf8/lo_2014-11_jalankulku_pyorailuvaylien_web.pdf

Runkolukitusmahdollisuuksia ¹⁹

Katettu pyöräparkki ²⁰

Kyselyssä lojalaiset merkitsivät kartalle, mihin pitäisi osoittaa enemmän pyöräpysäköintimahdollisuuksia. (pohjakartta: OpenStreetMap)

Asukkaiden toiveiden pohjalta on kehitetty seuraava kartta, missä on osoitettu mahdollisia vakituisia sijainteja, joissa pyöräpysäköintiä voi toteuttaa.

Tilapäispyöräparkkeja voisi lisäksi osoittaa taskupuistoihin.

¹⁹ kuvalähde: <http://kulkulaari.fi/fi/media/pyorapysakointi>

²⁰ kuvalähde: <http://kulkulaari.fi/fi/media/pyorapysakointi>

[Pyöräparkkien sijaintikartta](#)

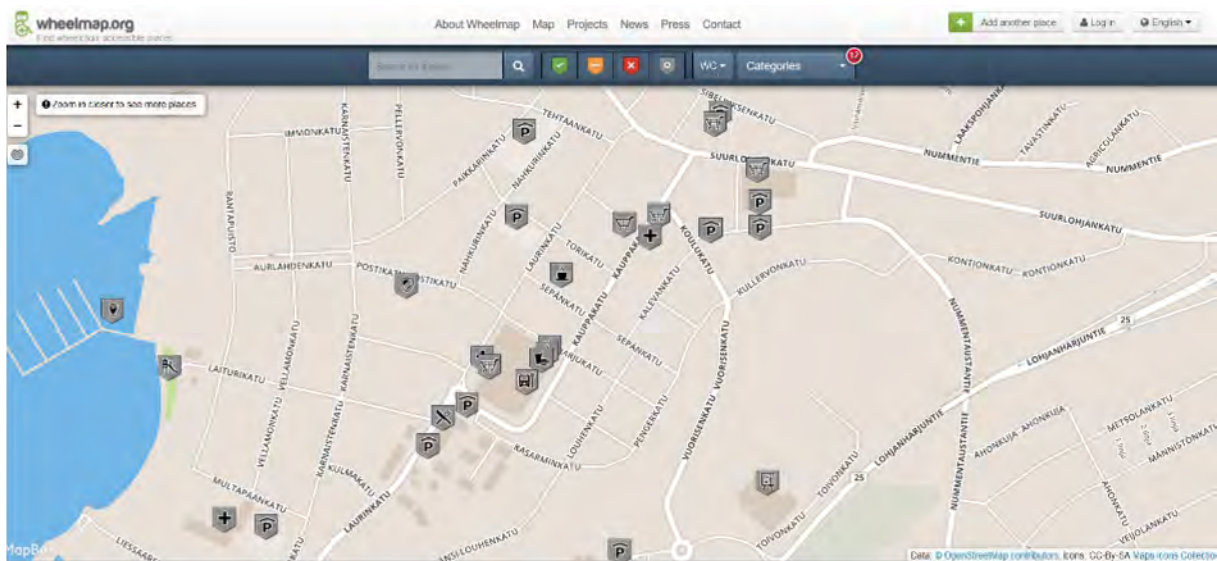
Pyöräparkkia sopisi lisäksi hyvin Aurlahden alueelle.

3.3 ESTEETTÖMYYS

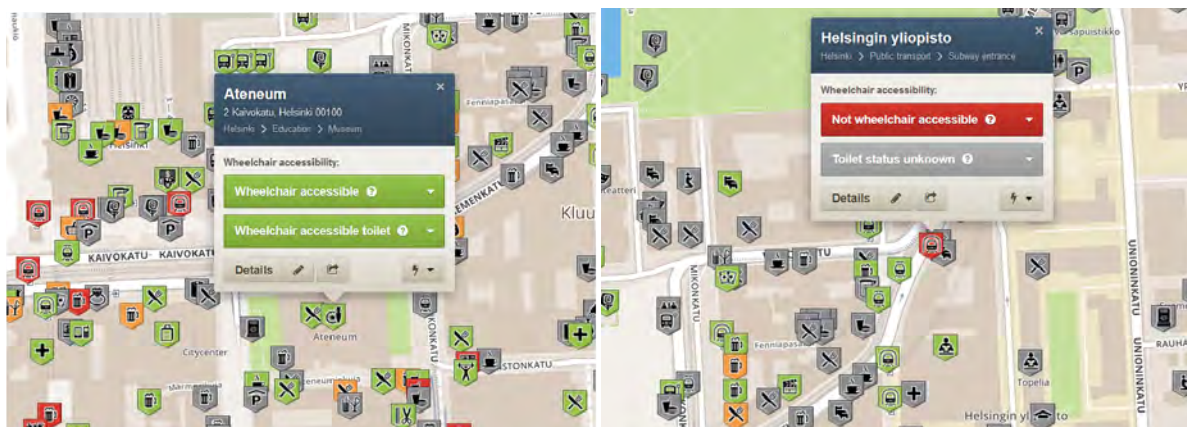
Istuimien esteettömyyttä on käsitelty kohdassa 1.1. Esteettömyyttä Lohjan keskustassa voisi parantaa myös seuraavalla tavalla:

Kyselyn kohderyhmänä voisivat olla liikuntarajoitteiset, vanhukset ja lapsiperheet, jotka liikkuvat lastenvaunujen kanssa. Heiltä voisi esimerkiksi kysyä, mistä Lohjalla puuttuu luiskia.

Wheelmap.org on kansainvälinen projekti liikuntarajoitteisille. Karttapalveluun käyttäjät voivat lisätä tietoja palveluiden, kauppojen, jne. esteettömyydestä. Tämä nettisivu voisi myös olla työkalu lohjalaisten palveluiden esteettömyyden parantamiseen. Ongelmana voisi olla, että sovellus on saatavissa vain englanniksi ja ruotsiksi (ja monilla eri kielillä), mutta ei suomeksi. Sen lisäksi yksi tärkeä kohderyhmä, nimittäin vanhukset eivät usein käytä internetiä säännöllisesti. Vanhusten palvelukeskuksen henkilökunta ja toiset yhteistyökumppanit voisivat mahdollistaa sovelluksen käytön.

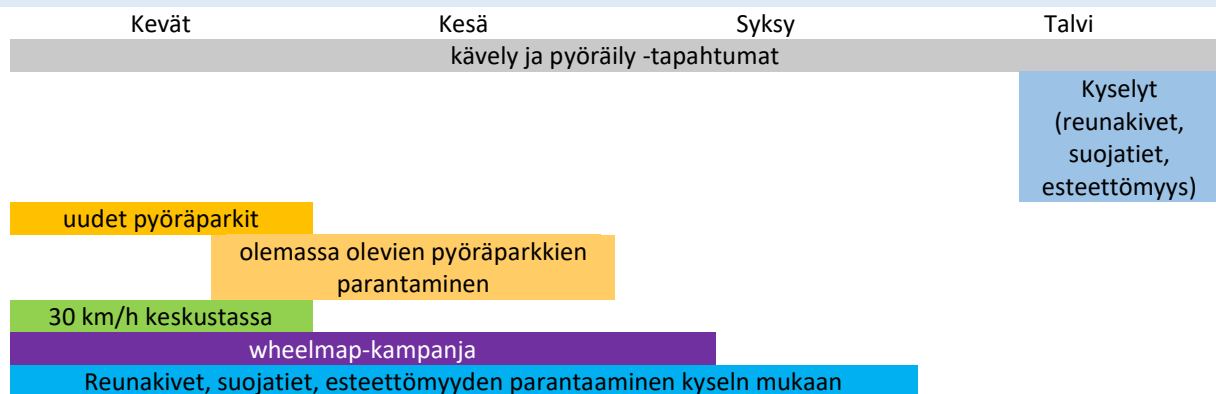
Wheelmap.org²¹

Wheelmap.org - esimerkkejä

²¹ kuvalähde: <https://wheelmap.org/en/map#/?lat=60.248927126382625&lon=24.06557321548462&nodeId=822161914&zoom=16> (11/2016)

3.4 LIIKUMINEN: TOTEUTUS

Toimijat, kohderyhmät ja osallistuminen

Kaikki lohjalaiset, pyöräilijät, jalankulkijat, liikuntarajoitteiset.

Lohjalaiset voivat osallistua kyselyihin.

4 TAPAHTUMAT

Tapahtumat voivat olla hyvä mahdollisuus aktivoida ihmisiä tulemaan ja oleskelemaan keskustaan sekä mahdollisuus kokeilla uusia penkkejä, piknikpaikkoja ja taskupuistoja. Tapahtumia voisi toteuttaa kaikkina vuoden- ja vuorokaudenaikoina, sekä nuoremmille että senioreille.

Seuraavia olemassa olevia tapahtumia voisi hyödyntää kävelyalueiden aktivoimiseen.

Liikuntatapahtumia vuoden ympäri (esim. puistojummat voisivat tapahtua myös Keskusaukiolla ja Kävelykadulla <https://www.facebook.com/LohjanPuistojummat2016>)

- Kahvilapäivä
- Tenoripäivät
- Nahkurintorin kesäkirpputori
- Omenafestivaali
- Joulumarkkinat
- Lohjanjärven ympäripyöräily
- Joulukadun avajaiset
- Lohjan iltatori
- Vapaaehtoisten päivä
- Tapahtumien yö
- Lohjan suurmarkkinat
- jne.

Uusia tapahtumia voisivat olla:

- Kävelykierrokset paikallisille ja turisteille (teemoja: historia, tutustuminen liikkeisiin, kaupunkiluonto, omenakaupunki, missä Tytyrin kaivostunnelit kulkevat keskustan alhaalla, Lohjan kesäkohteet, kahvilakierros)
- Ravintolapäivä <http://www.restaurantday.org/fi/>
- Lohjan museon ulkonäyttely kävelykadulla
- Park(ing) Day <http://parkingday.org/>
- Pyöräily-/kävelytapahtumia
- 1. Euroopan autoton päivä ja European Mobility Week <http://www.mobilityweek.eu/> (27 kaupunkia osallistui Suomessa vuonna 2016 ”European Mobility Week” -tapahtumaan. http://www.mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2016/2015_E_MW_Participation_Report_final.pdf)
- Perhepiknik
- jne.

5 PILOTIT – KÄVELYKADUN KOKEILUT

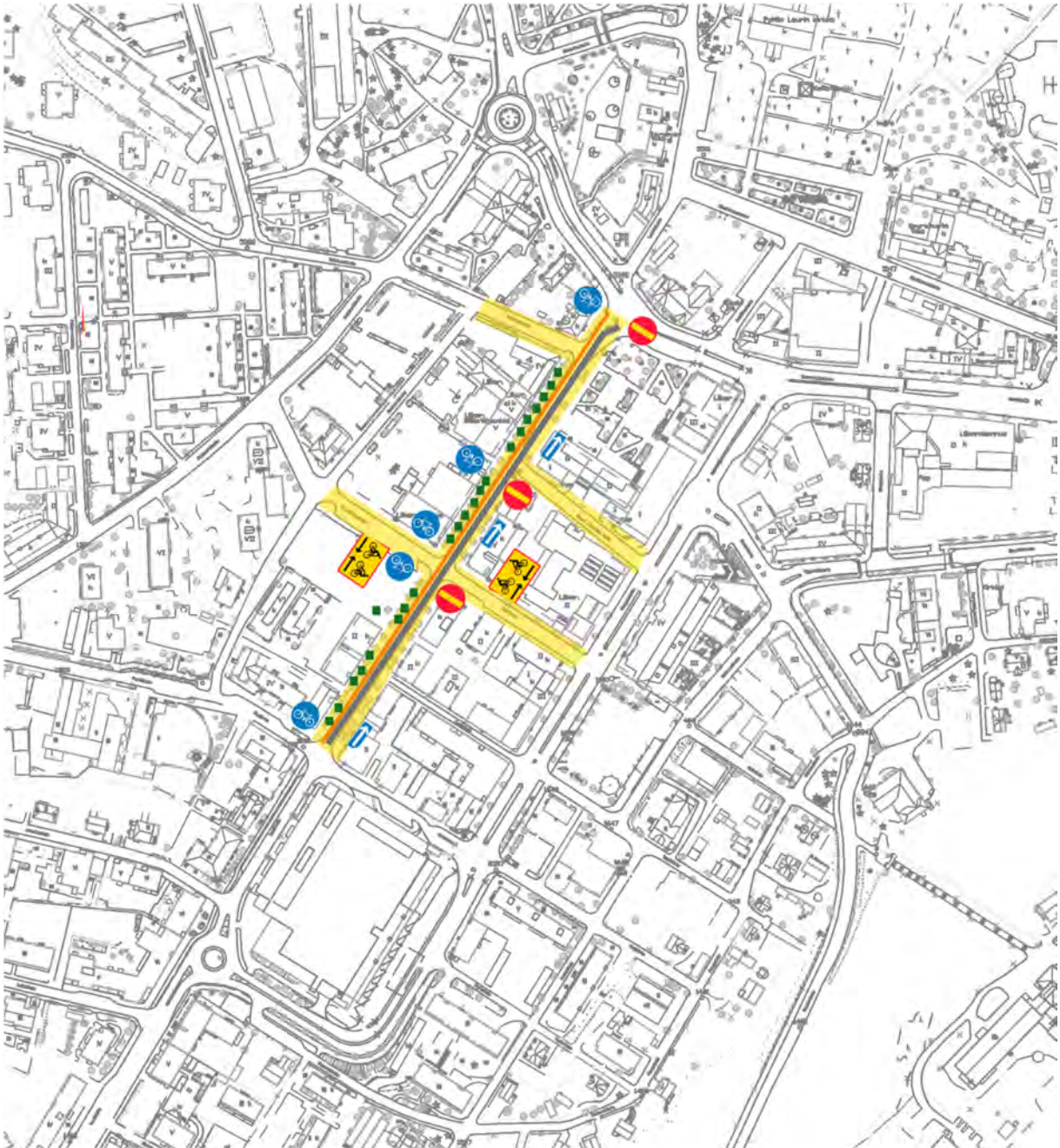
Määräaikaista kävelykatukokeilua Laurinkadulla voisi toteuttaa edullisilla ratkaisuilla lyhyellä aikavälillä. Tässä on esitelty kolme eri ehdotusta, jotka voisi toteuttaa erikseen tai sarjana kesäkaudella. Kaikille piloteille on tärkeää järjestää seuranta, laskea ja seurata kadun käyttäjiä (objektiivinen seuranta), tyytyväisyyttä, mielipiteitä ja mahdollisia ongelmia (palautteen kerääminen on tärkeää). Kannattaa verrata tilannetta ennen kokeiluja ja niiden aikana.

Kävelykatu, Jyväskylä²²

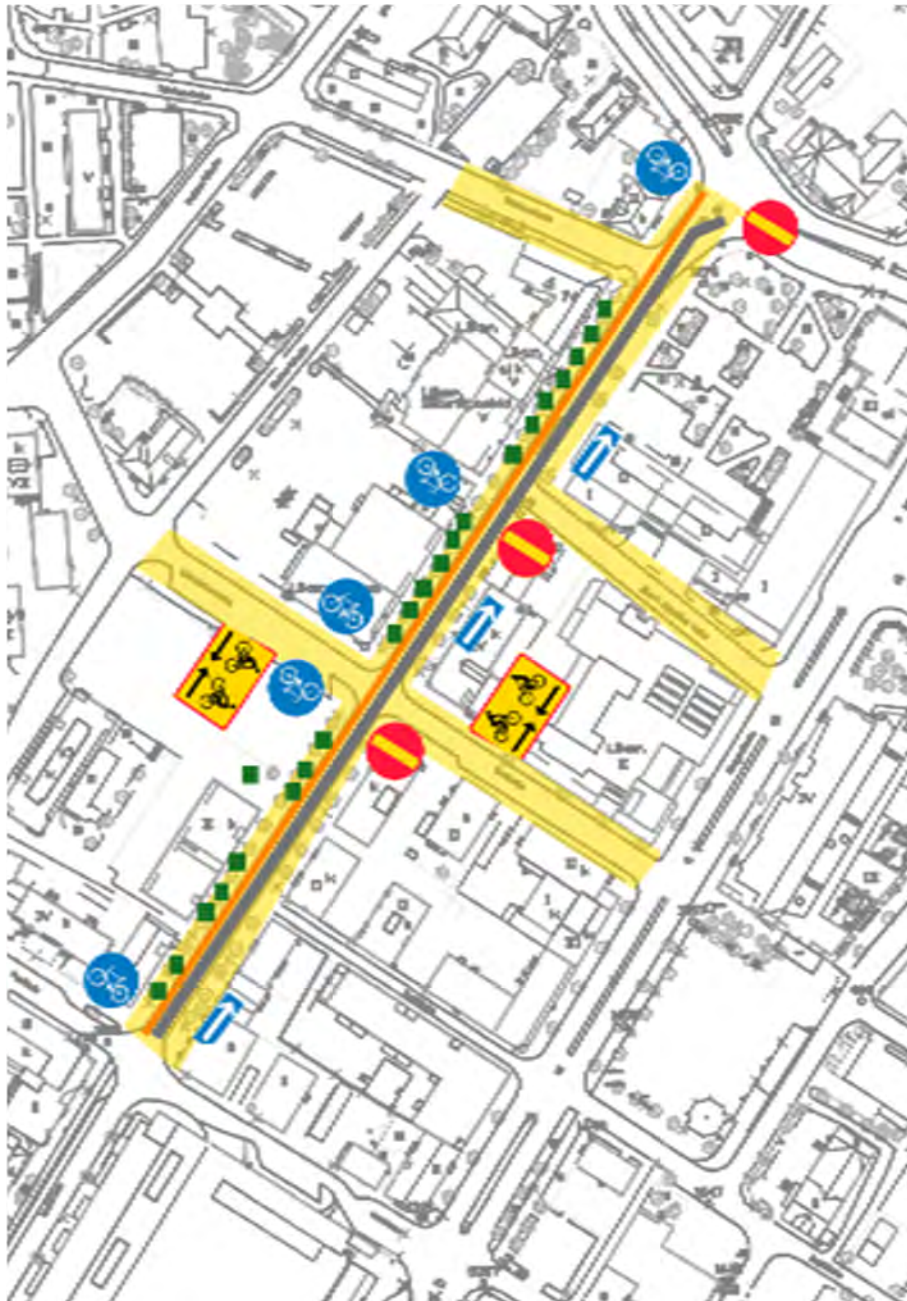
²² kuvalähde: http://upload.wikimedia.org-wikipedia-commons-5-57-Jyvaskyla_main_street_August_2006.jpg

5.1 KOKEILU VAIHTOEHTO 1 – TASKUPIISTOT JA PYÖRÄKAISTA

Vaihtoehdossa 1 Laurinkatu on Harjunkadun ja Suurlohjankadun välissä yksisuuntainen. Toiselle ajokaistalle rakennetaan tilapäinen pyörätie (kaksisuuntainen), joka muodostaa loogisen jatkos Laurinkadun eteläpuolella sijaitsevalle olemassa olevalle pyörätielle.

Laurinkadun länsipuolella toteutetaan lisäksi (tilapäisiä) taskupuistoja. Kadun itäpuolella kaikki pysäköintipaikat säilyvät. Jotta liikenneturvallisuus toteutuu, Laurinkatu ja Laurinkadun poikkikadut olisivat 30 km/h alueita.

■ taskupuistot, ■ pyörätie, ■ autokaista (yksisuuntainen) ■ 30km/h alue

Valokuva (Straßbourgissa)²³

Taskupuistoterassi²⁴

Taskupuistoesimerkki²⁵

²³ kuvalähde: <http://kulkulaari.fi/fi/media/pyorapysakointi>

²⁴ kuvalähde: Payton Chung from DCA, USA (Yonge Street reclamation Uploaded by Skeeex1000) [CC BY 2.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by/2.0>)], via Wikimedia Commons

²⁵ kuvalähde: Mark Hogan from San Francisco, USA (Freewheel Parklet Uploaded by SaltyBoatr) [CC BY-SA 2.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0>)], via Wikimedia Commons

5.2 KOKEILU VAIHTOEHTO 2

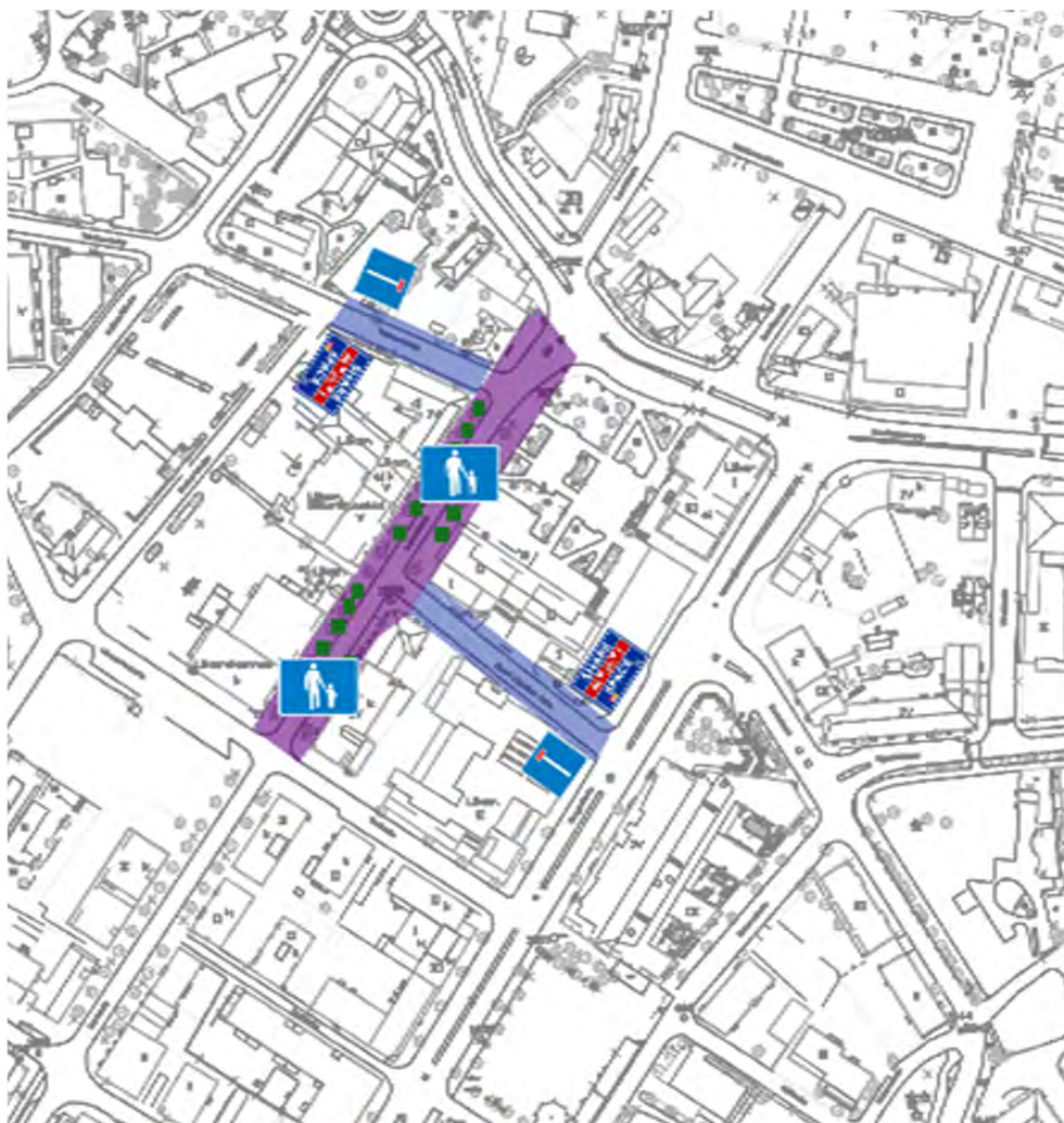
KOKEILU VAIHTOEHTO 2A – KÄVELYKATU LAURINKADULLA, SHARED SPACE POIKKIKADUILLA

Vaihtoehdossa 2A Laurinkatu on Suurlohjankadun ja Torikadun välissä kävelykatu. Ilmari Sippolan kadulla ja Tehtaankadulla on "shared space" -alue. Shared space (yhteinen tila) on Liikenneviraston mukaan:

"suunnittelumetodi tai -ratkaisu, jossa kantavana ajatuksena on kadun ja tilan eri toimintojen yhdistäminen. Kadunkäyttäjät toimivat ns. yhteisessä tilassa sosiaalisten sääntöjen ja muiden huomioon ottamisen pohjalta. Toiminnalliselta luokaltaan vastaa pihakatua."

<https://www.hepo.fi/uploads/dokumentit/kannanotot/2013/jalankulku-ja-pyorailyteiden-suunnitteluohje/2013-06-07-jalankulku-ja-pyorailyteiden-suunnitteluohje-luonnos.pdf>

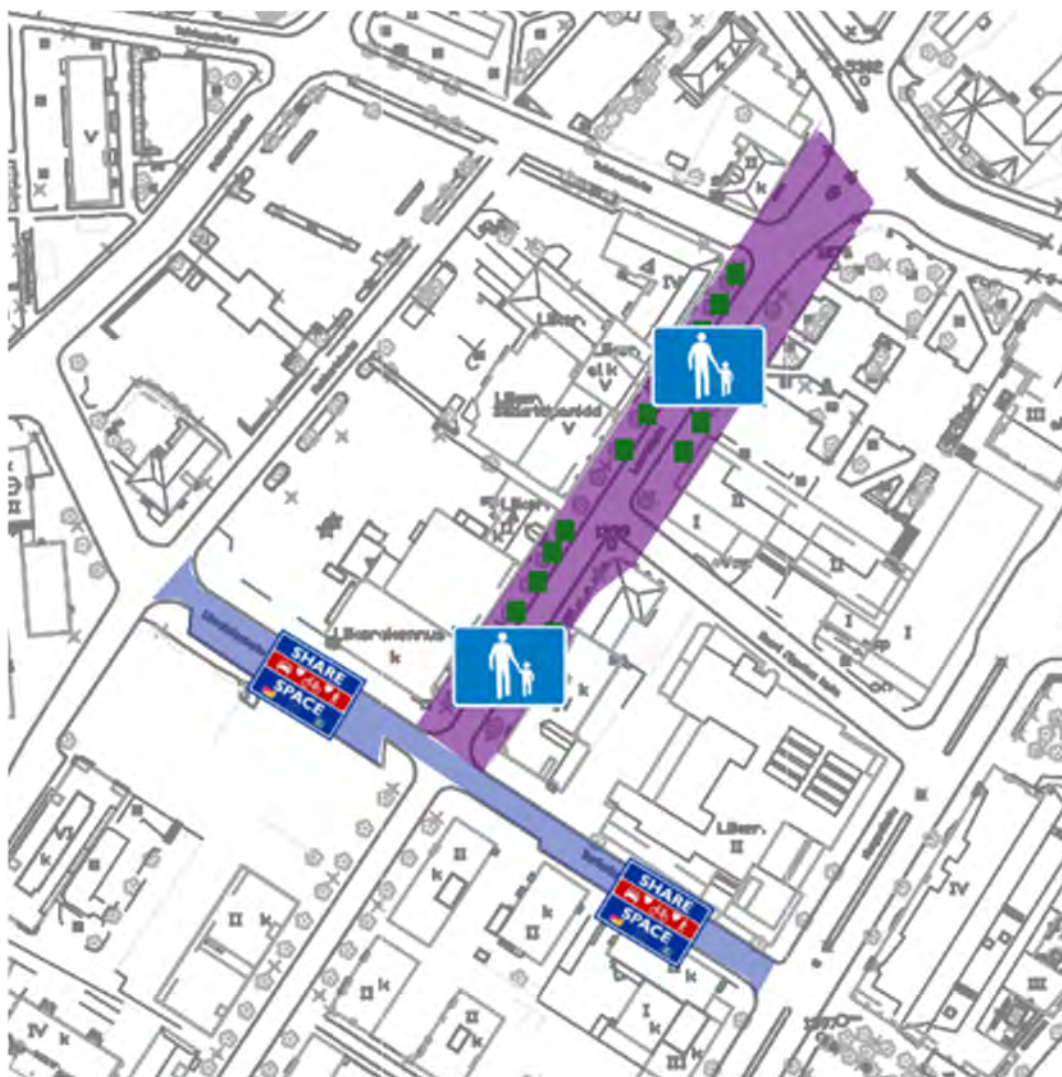

■ taskupuistot, ■ kävelykatu, ■ "shared space" -alue (kaksisuuntainen)

KOKEILU VAIHTOEHTO 2B – KÄVELYKATU LAURINKADULLA, SHARED SPACE LINNAISTENKADULLA JA TORIKADULLA

Vaihtoehdossa 2B Laurinkatu on Suurlohjankadun ja Torinkadun välissä kävelykatu. Torikadulla ja Linnaistenkadulla on "shared space" -alue.

■ taskupuistot, ■ kävelykatu, ■ "shared space" –alue (kaksisuuntainen)

Kokeilu Wienissä²⁶

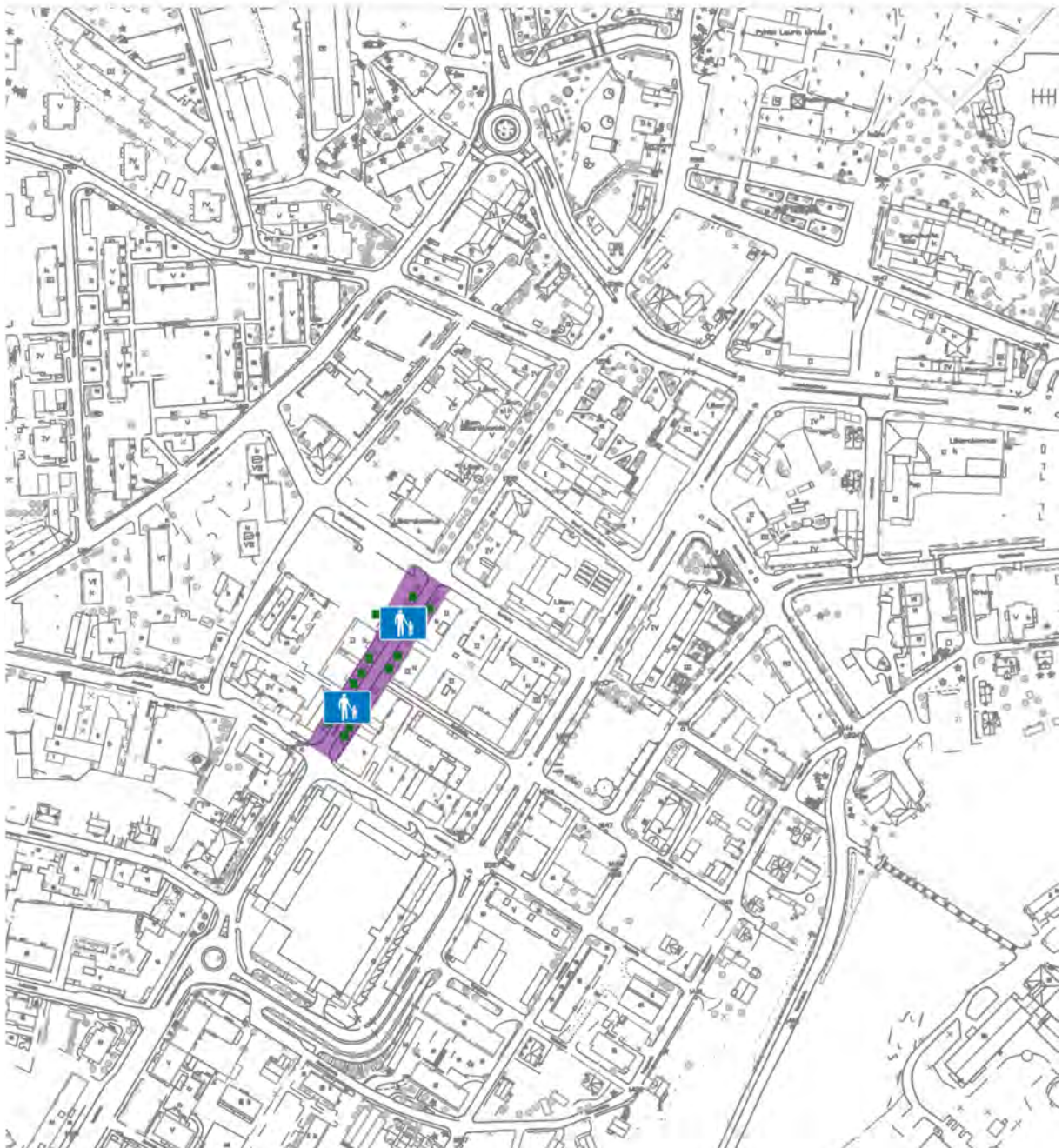

Helsingin Vaasankadu kävelykatukokeilu²⁷

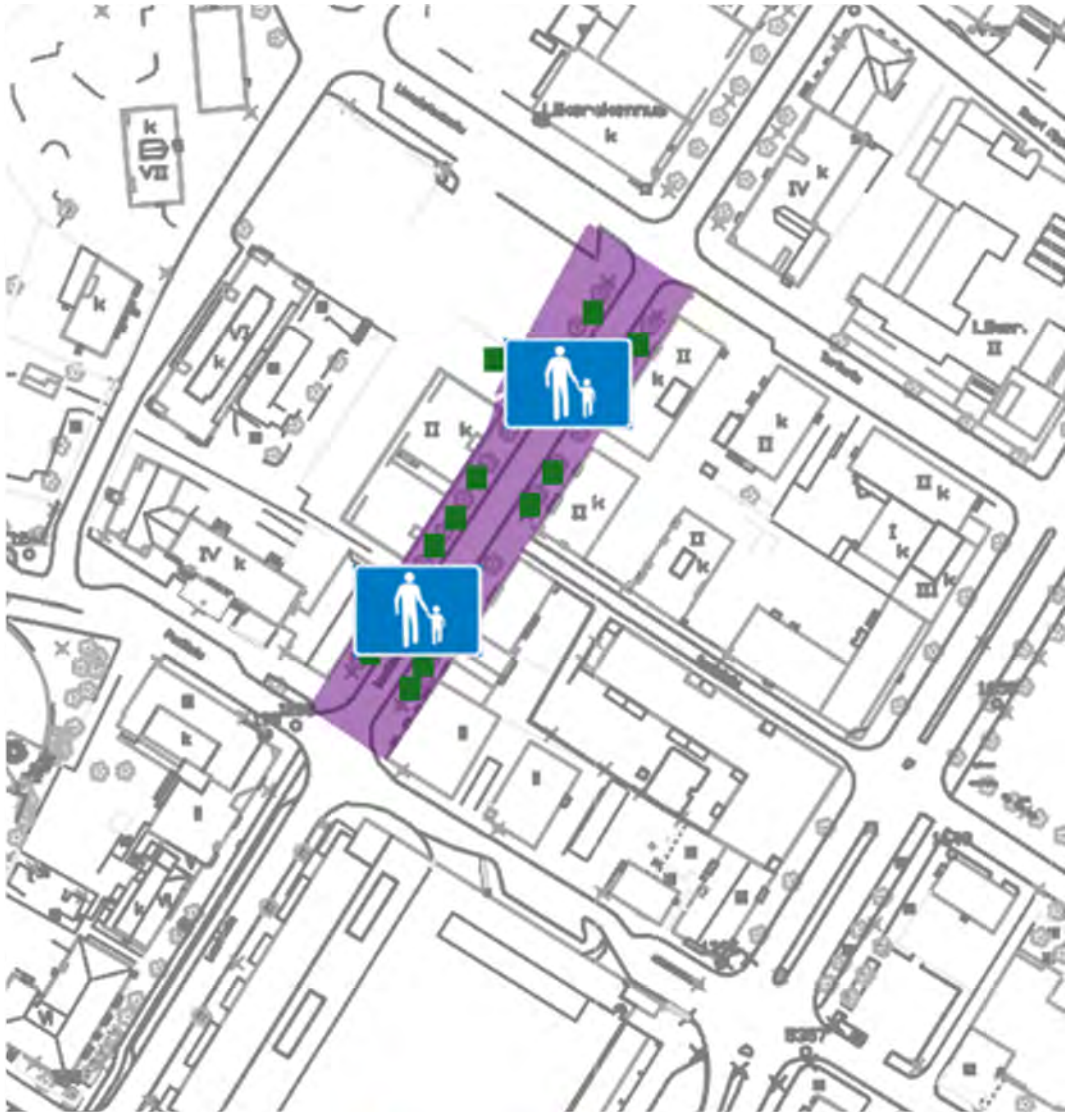
²⁶ kuvalähde: <http://www.heute.at/news/oesterreich/wien/Fussgaengerzone-MaHue-Test-spaltet-die-Stadt;art23652,875398>

²⁷ kuvalähde: <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/253532-kavelykatukokeilu-poiki-kielteista-palautetta-%E2%80%93-autot-palaavat-vaasankadulle>

5.3 KOKEILU VAIHTOEHTO 3 – MINIMIVERSIO LAURINKADULLA

Vaihtoehdossa 3 Laurinkadusta vain lyhyt osa Torikadun ja Harjukadun välissä on tilapäinen kävelykatu.

■ taskupuistot, ■ kävelykatu

Tilapäisistutuksia kävelykadulla ²⁸

²⁸ kuvalähde: <http://www.dallasobserver.com/arts/a-monthlong-test-run-of-a-pedestrian-crowdus-street-so-far-seems-to-quell-skepticism-8709455>

Kokeilu Tukholmassa²⁹

5.4 KOKEILUT: TOTEUTUSMAHDOLLISUUDET

Kevät	Kesä			Syksy	Talvi
	V1	V2	V3		
V1		V2		V3	
		VX			

VX = sekä V1 että V2 että V3

Kokeilujen toteutus voisi tapahtua jatkuvasti esim. yhden tai kahden kuukauden aikana, tai vain viikonloppuisin tai tapahtumien aikana.

²⁹ kuvalähde: <http://stockholmtourist.blogspot.fi/2016/06/pedestrian-street-swedenborgsgatan.html>